

VII.

Vrijzinnige Kiesvereeningen „Vooruitgang”

in de negen districten van Amsterdam.

We ontleenen aan »het manifest op de basis waarvan deze kiesvereeningen zijn opgericht” het volgende :

»Waar men zich van alle zijden reeds toerust tot den strijd, die in het jaar 1897 zal gestreden worden, is ook voor de vrijzinnigen de tijd aangebroken om zich te vereenigen willen zij dat hunne beginselen bij de stembus van het volgende jaar de overwinning bekalen.

De liberale partij dient daarom eendrachtig op te treden.

Geenszins is het onze bedoeling, allen die, hoe ook van staatkundige zienswijze verschillende, zich liberalen noemen, onder een vage leuze te vereenigen, en aldus eene partij te vormen, die wel een groot getal leden hebben zou, maar aan innerlijke kracht te kort schieten.

Integendeel : onze leidende gedachte is, om uit de verschillende vereeningen, groepen en combinatiën, hen allen samen te lezen en te vereenigen, die in werkelijk vooruitstrevende richting den Staat bestuurd willen zien : die, prijs stellende op het behoud van onze con-

stitutioneele instellingen en vasthoudende aan de beginselen der liberale partij, omtrent de groote vraagstukken van den dag eensgezind zijn, en in het bijzonder bereid krachtig mede te werken tot verheffing en bescherming der intellectueel en economisch zwakken in onzemaatschappij.

Vasthoudende, zeggen wij, aan de beginselen der liberale partij. Deze beginselen spreken zich uit in de overtuiging, dat de staat dient bestuurd te worden, stellig met eerbiediging, maar tevens onafhankelijk van elke Kerkelijke richting en dat de zorg voor degelijk lager, middelbaar en hooger onderwijs niet aan den Staat behoort te worden onttrokken; voorts, dat het algemeen belang noch vordert, noch gedooft, dat het particulier bezit van gebruiksgoederen of van productiemiddelen worden opgeheven; en eindelijk, dat aan de vrije ontwikkeling van het individu en aan het particulier initiatief, voor zoover zulks met het algemeen belang vereenigbaar is en niet tot onderdrukking van zwakkeren leidt, zooveel mogelijk ruimte behoort te worden gelaten.«

»Van de maatregelen, welker totstandkoming de vrijzinnige partij krachtig moet voorstaan, noemen wij ter kenschetsing onzer bedoeling: verplichte verzekering van arbeiders tegen ongelukken en ziekte; voorziening tegen de geldelijke nadeelen van invaliditeit en ouderdom van minvermogenden, en zulks met medewerking van den Staat; regeling van het arbeidscontract ter betere afbakening van de wederzijdsche rechten en verplichtingen van werkgever en arbeider; invoering van kamers van arbeid; bestrijding van het pauperisme; bevordering van de volksgezondheid; invoering van

leerplicht en verstrekking van vak-en ambachts-onderwijs op ruime schaal; verbetering van den rechtstoestand der vrouw en van het lot van verwaarloosde kinderen.

Ook andere belangen eischen de voortdurende behartiging der liberale partij.

Onder meer behoort zij bedacht te zijn op: bevordering van handel, nijverheid en landbouw, door handhaving van den vrijen handel, door verbetering van verkeerswegen en opheffing van belemmeringen; ontwikkeling van de welvaart der koloniën, door aan de particuliere nijverheid een ruim arbeidsveld te verzekeren, met behartiging der belangen van den inlander; regeling der levende strijdkrachten met invoering van den persoonlijken dienstplicht, zoowel ter betere verzekering van de handhaving onzer onafhankelijkheid als ter ter gelijkmatiger verdeeling der lasten; een beleidvol beheer der financiën, opdat bij de uitbreiding der Staatszorg geene onevenredig zwaardere eischen aan de draagkracht der natie behoeven te worden gesteld.«
